

עפ"ג 4961/08/23 - אדיב אבו בלאל נגד מדינת ישראל

עפ"ג 4961-08-23
10 ינואר 2024

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
לפני כבוד סגן הנשיאה השופט אליהו ביתן - אב"ד
כבוד השופטת גאולה לויין
כבוד השופטת פאני גילת כהן
המערער:
אדיב אבו בלאל
נגד
מדינת ישראל
המשיבה

נוכחים:

המערער וב"כ עו"ד אפרת צרפתי

ב"כ המשיבה עו"ד עינת נהון

מהות הערעור - ערעור על החלטת בית משפט השלום באר-שבע מיום 06.07.23 (כב' השופט ר. סולקין) מת.פ.
64772-05-22.

פסק דין

המערער הודה שביום 23.05.22 בסמוך לשעה 21:00, הוא ניסה למכור לסוכן משטרתי סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל 850 גרם נטו תמורת סך של 7,500 ₪ ונעצר ברכבו בדרך לביצוע העסקה, כשברשותו הסם.

על יסוד הודאתו כאמור, המערער הורשע בעבירה של ניסיון לסחר בסמים מסוכנים, לפי סעיף 13 בפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) תשל"ג-1973 יחד עם סעיף 25 בחוק העונשין, התשל"ז-1977.

המערער הופנה לשירות המבחן.

שירות המבחן ערך מספר תסקירים על המערער. צוין שהוא בן 24, רווק. סיים 10 שנות לימוד. טרם מעצרו התגורר עם משפחתו בשגב שלום ועבד במפעל. ללא עבר פלילי. צוין שהמערער שלל שימוש בסמים או אלכוהול, אך בחלק מבדיקות השתן שמסר נמצאו שרידי סם. כשנשאל על כך, המשיך לשלול שימוש בסם או נזקקות טיפוליות. הודה בביצוע העבירה. טען שאינו מעורה בעולם הסמים ולא יודע מדוע הסוכן התקשר אליו, ותיאר שבאותה העת ישב עם חבר מהעבודה שמעורב בסמים ולאחר שהסוכן הציע לו 8,000 ₪ בתמורה לסמים, הסכים לספק לו סמים, וטען שחברו הוא זה שסיפק לו את הסם. שירות המבחן הציע למערער לבחון את הצורך בטיפול והמערער הסכים. שירות המבחן סבר כי לאור קשיי המערער להפנים באופן מעמיק את מעשיו ודפוסיו, יש לשלב תחילה בסדנת הכנה לטיפול, שאחריה תיבחן התאמתו לטיפול. צוין כי המערער איחר לפגישה שתואמה איתו ולכן לא השתתף בסדנה, ולאחר שהוסברה לו חשיבות

שיתוף הפעולה עם שירות המבחן, הוא יצר עימם קשר בעצמו והגיע לפגישה. צוין שהמערער חש ספק ביחס להשתלבותו בטיפול ארוך, ולאחר שהוסברה לו חשיבות הטיפול הוא שולב בקבוצה טיפולית ונכח בחמישה מפגשים שהתקיימו. גורמי הטיפול התרשמו שהמערער פעיל בשיח וקשוב לחברי הקבוצה, אך מוקדם לדעת אם הוא נתרם מהטיפול בשל השלב הראשוני שבו הוא נמצא. וצוין שבדיקות הסם שנעשו לו נמצאו נקיות מסמים. בסופו של דבר שירות המבחן המליץ להטיל על המערער ענישה שיקומית של 300 שעות של"צ וצו מבחן.

התביעה טענה למתחם עונש הנע בין 10 ל- 20 חודשי מאסר בפועל, ועתרה להטיל על המערער עונש בתחתית המתחם, מאסר על תנאי, קנס, פסילה בפועל ועל תנאי והתחייבות להימנע מעבירה, וכן לחלט את רכבו של המערער.

ההגנה טענה כי מתחם העונש ההולם מתחיל בעבודות שירות, ולאור ההליך הטיפולי בו שולב עתרה לאמץ את המלצת שירות המבחן. עוד עתרה להטיל עליו קנס מידתי ולהימנע מחילוט הרכב.

בית המשפט עמד על חומרת עבירות הסמים, על פגיעתם הרבה בציבור ועל מדיניות הענישה הנוהגת, תוך שהפנה לפסיקה. ציין שמתחם העונש ההולם את העבירה בנסיבותיה נע בין 14 ל- 28 חודשי מאסר, אך לאור עמדת התביעה קבע מתחם עונש הנע בין 10 ל- 20 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט עמד על ההליך הטיפולי של המערער, שנמצא בראשיתו, וציין כי אין מדובר בהליך טיפולי משמעותי המצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם. ציין שהמערער נעדר עבר פלילי, אשר הודה במיוחס לו והשתלב בהליך טיפולי; שהמניע לעבירה כלכלי; ושהמערער הסתייע ברכבו לצורך ביצוע העבירה; והטיל על המערער 10 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על תנאי, קנס בסך 10,000 ₪ או 80 ימי מאסר תחתיו, פסילת רישיון נהיגה בפועל למשך שנה, פסילת רישיון נהיגה על תנאי והתחייבות להימנע מעבירה. והורה על חילוט רכבו של המערער.

מכאן הערעור.

ב"כ המערער טוענת שבית המשפט שגה כשקבע מתחם עונש הנע בין 10 ל- 20 חודשי מאסר. טוענת שעסקת הסמים לא התממשה והמערער לא הפיק רווח כספי מהמעשה. טענה שהמערער לא יזם את העסקה אלא הסוכן המשטרתי. ושמדובר באירוע חד פעמי וחריג. הוסיפה שהמערער בן 24, ללא עבר פלילי. שומר על יציבות תעסוקתית. וביקשה לקבוע את עונשו של המערער לשל"צ או מאסר בעבודות שירות, לבטל את החלטה על חילוט הרכב ולהתערב בעונשי הפסילה והקנס.

ב"כ המשיבה טענה שמדובר בניסיון לביצוע עסקת סמים שסוכל על ידי המשטרה וכי המדובר בכמות סם בלתי מבוטלת. ציינה שההליך הטיפולי שעבר המערער הינו התחלתי בלבד. וביקשה לדחות את הערעור על כל מרכיביו.

קראנו את החומרים הנוגעים לענין ושמענו את טענות הצדדים והחלטנו לדחות את הערעור על רכיבי המאסר והקנס, להקל בעונש הפסילה של המערער ולבטל את החלטה על חילוט רכבו.

עבירת הסחר בסמים היא מהחמורות שבעבירות הסמים. העונש הקבוע לצדה - 20 שנות מאסר, מדבר בעד עצמו.

הנזקים הישירים והעקיפים הנובעים מהשימוש בסמים לפרט הצורך את הסם, לסביבתו ולחברה בכללה, מוכרים, ועל רקעם מדיניות הענישה הנוהגת הינה של החמרה מובהקת, שבאה לביטוי באין ספור פסקי דין של בתי המשפט השונים בישראל. מדיניות זו מושרשת וידועה עד כי אין צורך להוכיחה בדוגמאות.

המערער הורשע בעבירה של ניסיון לסחר בסמים ולא בעבירה המוגמרת של סחר בסמים, משום שהוא נעצר עם הסם כשהיה בדרכו למסירתו לסוכן המשטרתי, בטרם המפגש שלו עם הסוכן לביצוע העסקה. נסיבות הענין קרובות מאוד לביצוע העבירה המוגמרת ויש לכך משמעות בהגדרת חומרת המעשה בנסיבותיו.

העובדה שהסוכן המשטרתי פנה אל המערער לרכוש ממנו סמים, כמות הסם שהמערער עמד למכור לסוכן, הסכום שהרוכש היה אמור לשלם עבור הסם, והזמינות המידית של הסם למערער, אינם מתיישבים עם הסברו של המערער באשר להשתלשלות הדברים, שבתורו איננו עולה בקנה אחד עם הטענה ללקיחת אחריות מלאה מצד המערער.

הנתונים שהוצגו לבית המשפט מלמדים שהמערער הינו צעיר ללא עבר פלילי, העובד בצורה סדירה במקום עבודה קבוע במשך שנים ומשתכר ברמה שאינה מעמידה אותו בפני מחסור כלכלי. ולדברי המערער עצמו הוא כלל איננו משתמש בסמים. נתונים אלה מלמדים שהניסיון של המערער לסחור בסמים לא היה מתוך מצוקה אלא בא להגדיל את הכנסתו בדרך קלה.

האפשרות להשיג כסף קל באמצעות עיסוק בסמים, לצד וכתוספת לעבודה החוקית, תוך סיכון קטן יחסית להיתפס ולשלם מחיר, מחייבת העברת מסר ברור בדבר הפסול והחומרה שבמעשה ובדבר המחיר העונשי הכואב הנלווה לכך, המוציא את שכרו של העושה בהפסדו.

הדברים הנכוחים שנאמרו בענין זה בע"פ 2596/18 זנזורי נ' **מדינת ישראל** (12.8.18) מדברים בעד עצמם ומתאימים לענייננו-

"סחר בסמים הוא סחר בסמים. ידע כל מי שמהרהר בדרכים לעשיית כסף קל, כי מדיניות הענישה לא השתנתה ובית המשפט רואה בחומרה עבירות של סחר והפצה של סמים מסוכנים, גם סמים "קלים", תוך הטלת ענישה משמעותית ומרתיעה. צרכנים ומשתמשים - ראו הזהרתם".

כידוע, בעבירות החמורות ובהן עבירת הסחר בסם, ניתנת הבכורה לשיקולי הגמול וההרתעה, בעוד השיקולים האישיים מקבלים משקל נמוך.

המערער אמנם השתתף בהליך טיפולי בשירות המבחן, אולם, אין המדובר בהליך עומק משמעותי, דוגמת הטיפול הנעשה במסגרות סגורות, וגם בסופו של ההליך, שירות המבחן ציין כי טרם ניתן להבחין אם המערער נתרם ומפיק תועלת ממנו, והמלצת שירות המבחן להעמיד את המערער במבחן נועדה בין היתר לבחון את שיתוף הפעולה של

המערער ואת יכולתו להיתרם מהתהליך. מהלך כזה, מבלי לזלזל בחשיבות כל התגייסות לטיפול, איננו מצדיק סטייה כה מהותית מהקו העונשי המתבקש בנסיבות, כהמלצת שירות המבחן.

ב"כ המערער הפנתה לפסקי דין בהם הוטלו עונשים קלים יחסית על נאשמים בעבירות סמים. עיון בהם מלמד שברוב ככל המקרים דובר בכמות סם קטנה משמעותית מכמות הסם שהמערער עמד לסחור בה. משכך, אין ללמוד ממקרים אלה על מתחם העונש ההולם ועל העונש הראוי בעניינו של המערער.

סיכומם של דברים הוא שהמעשה עליו המערער נותן את הדין מצדיק עונש של מאסר בפועל לתקופה משמעותית, ונסיבות המערער ונתוני הקולה העומדים לזכותו אינם מצדיקים קביעת העונש בחריגה ממתחם העונש ההולם שנקבע. נסיבות אלה נלקחו בחשבון בקביעת העונש הראוי למערער בתוך מתחם העונש ההולם ובסופו של דבר עונש המאסר שהוטל על המערער מידתי ואיננו רואים מקום להתערב בו.

אשר לחילוט הרכב, העבירה בה הורשע המערער מסמיכה את בית המשפט להורות על חילוט הרכב. אולם בהתחשב בכמות הסם כשלעצמה ובנגזר מכך גם בטיב הקשר שבין השימוש ברכב לביצוע העבירה, ובהינתן התקופה הארוכה יחסית בה נמנע מהמערער לעבוד - הכרוכה מטבע הדברים בהפסד הכנסה, אנו מבטלים את חילוט הרכב.

אשר לקנס, בעבירות שהרווח הכלכלי הנובע מהן הוא הגורם המפתה והמדרבן לביצוע, יש טעם בהטלת קנסות מתאימים. בהתחשב בכמות הסם שנתפסה ושווי העסקה שאמורה היתה להתבצע, אין לומר שהקנס שהוטל על המערער מופרז.

אשר לפסילת רישיון הנהיגה של המערער - סעיף 37א' בפקודת הסמים מסמיך את בית המשפט להטיל על מי שהורשע בעבירה לפי פקודת הסמים, בנוסף על כל עונש אחר, פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה לתקופה של 5 שנים, ובנסיבות מסוימות אף לתקופה ארוכה יותר.

לצד זה, בהטלת עונש של פסילת רישיון נהיגה יש להתחשב בין היתר בקשר בין הנהיגה לביצוע העבירה ובכלל מרכיבי העונש שהוטל, תוך נתינת הדעת גם לשיקול של שיקום הנאשם בתום תקופת המאסר. במקרה זה, הקשר בין הנהיגה לביצוע העבירה איננו גבוה, ורכיבי העונש הנוספים שהוטלו על המערער משמעותיים. זו הרשעתו הראשונה של המערער. ולמערער המתגורר בישוב בדואי מרוחק יחסית, יש רקע של יציבות תעסוקתית, כך שרישיון הנהיגה נחוץ לו מאוד לחזרה לחיים יצרניים לאחר נשיאת המאסר. במצב דברים זה החלטנו לצמצם את תקופת הפסילה שנקבעה למערער.

סוף דבר, הערעור על המאסר בפועל והקנס נדחה, והערעור על החילוט ופסילת רישיון הנהיגה מתקבל באופן שרכיבי החילוט יבוטל ותקופת פסילת רישיון הנהיגה בפועל תעמוד על 6 חודשים.

יתר הוראות גזר הדין של בית המשפט קמא יעמדו בעינם.

ניתן והודע היום כ"ט טבת
תשפ"ד, 10/01/2024
במעמד הנוכחים.
אליהו ביתן, שופט, סגן
הנשיאה

פאני גילת כהן, שופטת

גאולה לוי, שופטת